

Kuntalaisaloite TBE-rokotteen tarjoamisesta maksutta Lapinlahden kunnassa

Kunnanhallitus 04.05.2026 § 103
154/06.01.00/2026

Valmistelija

hallintojohtaja Ulla Nikulainen, 040 488 3211, ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Kuntalainen on tehnyt kuntalaisaloitteen 9.4.2026 TBE-rokotteen tarjoamisesta maksutta Lapinlahden kunnassa.

Aloitteessa esitetään, että Lapinlahden kunta ryhtyy toimenpiteisiin maksuttoman TBE-rokotuksen (puutiaisaivokuumerokote) saatavuuden edistämiseksi kunnan alueella yhteistyössä Pohjois-Savon hyvinvointialue kanssa.

Aloitteessa todetaan, että Lapinlahden kunnan alue kuuluu korkean riskin alueisiin puutiaisten (punkkien) esiintyvyyden ja TBE-tapausten osalta. Punkkihavaintojen määrä on kasvanut viime vuosina, ja samalla myös riski sairastua puutiaisaivokuume (TBE) -viruksen aiheuttamaan tautiin on lisääntynyt. TBE on vakava keskushermostoon vaikuttava sairaus, joka voi johtaa pitkäaikaisiin terveyshaittoihin tai pahimmillaan kuolemaan. Rokote on tehokas keino ehkäistä tautia, mutta sen kustannukset voivat olla este monille kuntalaisille, erityisesti lapsiperheille, ikäihmisille ja pienituloisille.

Aloitteessa todetaan myös, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen, minkä vuoksi kunta ei voi yksin päättää rokotusten tarjoamisesta. Kunnalla on kuitenkin tärkeä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin edistämässä sekä aloitteiden tekemisessä ja yhteistyön käynnistämässä hyvinvointialueen suuntaan. Useat kunnat Suomessa ovat edistäneet maksuttomien TBE-rokotusten käyttöönottoa yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa korkean riskin alueilla. Tämä on osoittautunut kustannustehokkaaksi tavaksi ehkäistä sairastumisia ja vähentää terveydenhuollon kuormitusta pitkällä aikavälillä.

Aloitteessa todetaan myös, että maksuttoman rokotuksen edistäminen:

- edistäisi kuntalaisten terveyttä ja turvallisuutta vähentäisi vakavien sairastumisten riskiä
- tukisi ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa
- lisäisi yhdenvertaisuutta rokotusten saatavuudessa

Aloitteessa ehdotetaan, että Lapinlahden kunta käynnistää neuvottelut Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa maksuttoman TBE-rokotuksen järjestämisestä riskialueella, selvittää mahdollisuudet tukea rokotusten saatavuutta esimerkiksi tiedotuksen tai taloudellisen tuen keinoin ja toimii aktiivisesti kuntalaisten terveyden edistämiseksi tässä asiassa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

merkitä aloitteen tiedoksi ja

1) toteaa, että Lapinlahti kuuluu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määrittelemiin puutiaisaivokuumeen (TBE) riskialueisiin, joilla taudin esiintyminen ja punkkihavainnot ovat lisääntyneet. THL suosittelee Lapinlahden alueella TBE-rokotusta erityisesti luonnossa paljon liikkuville asukkaille ja mökkiläisille. Lapinlahti ei kuitenkaan tällä hetkellä kuulu kansalliseen TBE-rokotusohjelmaan, jossa rokotteen perussarja tarjotaan automaattisesti maksutta. Tämä tarkoittaa, että Lapinlahdella asuvat kuntalaiset joutuvat maksamaan rokotteen itse, vaikka THL pitää rokotusta alueella tarpeellisena.

2) tunnistaa alueen kohonneen TBE-riskin ja sen vuoksi antaa hyvinvointipäällikön

tehtäväksi käydä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa keskustelun maksuttoman tai tuetun TBE-rokotuksen saatavuudesta kuntalaisten terveyden ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi.

Päätös

Kunnanhallitus merkitsi aloitteen tiedoksi ja 1) totesi seuraavaa

Lapinlahti kuuluu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määrittelemiin puutiaisaivokuumeen (TBE) riskialueisiin, joilla taudin esiintyminen ja punkkihavainnot ovat lisääntyneet. THL suosittelee Lapinlahden alueella TBE-rokotusta erityisesti luonnossa paljon liikkuville asukkaille ja mökkiläisille. Lapinlahti ei kuitenkaan tällä hetkellä kuulu kansalliseen TBE-rokotusohjelmaan, jossa rokotteen perussarja tarjotaan automaattisesti maksutta. Tämä tarkoittaa, että Lapinlahdella asuvat kuntalaiset joutuvat maksamaan rokotteen itse, vaikka THL pitää rokotusta alueella tarpeellisena.

Kunnanhallitus tunnistaa alueen kohonneen TBE-riskin ja sen vuoksi 2) antoi kunnanjohtajan tehtäväksi käydä THL:n kanssa keskustelun kunnan saamiseksi korkean riskin alueeksi.

Pöytäkirjamerkintä: Valtuuston puheenjohtaja Anne Kumpusalo-Vauhkonen (intressijäävi) poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.